

Otvorený list zriaďovateľov zariadení sociálnych služieb premiérovi SR a vláde SR

**Vážený pán premiér SR Igor Matovič,
vážený pán minister Milan Krajniak
a vážený pán minister Marek Krajčí,**

dovoľujeme si obrátiť sa na Vás ako zriaďovatelia zariadení sociálnych služieb, zastupujúcich aj verejných aj neverejných poskytovateľov sociálnych služieb. Aj počas prvej a súčasnej druhej vlny pandémie ochorenia Covid – 19 pri každej príležitosti zdôrazňujete, že je povinnosťou nás všetkých chrániť najzraniteľnejšie skupiny obyvateľstva. Veríme, že dnes už nikto nepochybuje, že jednou z týchto skupín sú prijímatelia sociálnych služieb v zariadeniach sociálnych služieb, ktorí sú odkázaní na odbornú pomoc. Zo 46 000 takýchto občanov je 68% v V. a VI. stupni odkázanosti, teda v dvoch najťažších a vyše 40% prijímateľov je odkázaných na lôžko. Preto je dôležité, aby zariadenia sociálnych služieb chránili týchto ľudí od náklady na ochorenie Covid – 19 zo všetkých síl. A aj to robia.

Rozumieme snahe MZ SR a Hlavného hygienika SR odľahčiť nemocnice a uvoľňovať akútne lôžka. Vypočuli sme si argumenty k tomu, že to chcú realizovať aj prepúšťaním prijímateľov sociálnych služieb, ktorí prekonali ochorenie Covid-19 späť do zariadení a to bez realizovania záverečného PCR testu na prítomnosť SARS COV 2 a jeho potvrdenej negativity. Vnímame odborné hľadiská viacerých štúdií, ktoré tvrdia, že po 10-tich dňoch od diagnostikovania pozitivity PCR testom nie je pacient už infekčný, čo sa dá potvrdiť antigénovým testom vykonaným v nemocnici. Navrhovaná následná 5-dňová karanténa a opakovaný antigénový test v zariadení sociálnych služieb by mali byť zárukou dvojitej ochrany.

Za účelom znovu prijatia takéhoto človeka do zariadenia sociálnych služieb je však potrebné zohľadniť aj iné hľadiská:

- trestno- právne dôsledky pre štatutára zariadenia sociálnych služieb od kontrolných orgánov, ale často iniciované negatívnymi postojmi a protestami príbuzných ostatných prijímateľov,
- nedostatok opatrovateľského a ošetrovateľského personálu a nemožnosť uloženia pracovnej povinnosti pre zamestnancov sociálnych služieb (núdzový stav sa v ústavnom zákone viaže len na zdravotnícky personál a teda veľká väčšina personálu v ZSS môže v takejto situácii odmietnuť prísť do práce),
- nedostatok osobných ochranných pracovných pomôcok (OOPP), či financií na OOPP (je potrebné riešenie ako pri nemocniciach, ktoré dostali financie na tzv. „hygienický štandard“, ale zariadenia sociálnych služieb zatiaľ nedostali).

Nemenej dôležitým problémom sú tiež nevyhovujúce priestorové podmienky mnohých ZSS pre vykonávanie karanténnych opatrení.

V záujme vyriešenia tejto situácie preto žiadame vládu SR o urýchléné vyriešenie nasledovných požiadaviek:

- 1. Schváliť jednotný text k prepúšťacej správe prijímateľa sociálnych služieb, vracajúceho sa do zariadenia z nemocnice po prekonaní ochorenia Covid 19, ktorý potvrdí bezinfekčnosť pacienta - prijímateľa, a pod ktorý sa podpíše odborný lekár nemocnice (špecialista, infektológ).**
- 2. Schváliť rýchlu novelu zákona č. 227/2002 Z.z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu, ktorá umožní v núdzovom stave možnosť uložiť pracovnú**

povinnosť aj pracovníkom sociálnych služieb, nielen zdravotníckemu personálu. Pracovná povinnosť tak bude obsahom v čl. 5, ods. 3 písm. b) aj pre „zabezpečenie sociálnej pomoci“, prípadne sociálneho zabezpečenia. Nič menej ako zmena tohto zákona nie je dostatočným právnym riešením.

3. Schváliť poskytnutie tzv. hygienického štandardu na nákup, či preplatenie OOPP pre zariadenia sociálnych služieb.

Rovnako je dôležité zjednotiť právne predpisy, usmernenia a odporúčania MZ SR, MPSVR SR, Hlavného hygienika SR a Uznesení vlády v zásadných otázkach, aby sa nestávalo, že si protirečia. Lebo dnes si mnohé naozaj protirečia, čím sa štatutár ZSS dostáva nie z vlastného zavinenia do protiprávneho stavu. Toto je dôsledok pretrvávajúceho rezortizmu v prístupe k riešeniu problematiky dlhodobu chorých. Je potrebné, aby tieto rezorty konali v zhode a ujednotili sa na vydávaných usmerneniach a pokynoch.

Príkladom takejto situácie je stav, kedy nemocnice v štandardných postupoch nemajú povinnosť vykonať PCR test na prítomnosť SARS COV 2 pri prepúšťaní pacienta do zariadenia sociálnych služieb, hlavný hygienik však zároveň zakazuje prijať človeka/ prijímateľa bez testu do ZSS. Na PCR teste vykonanom prijímateľom, ktorí boli v nemocnici aj na inom, ako infekčnom oddelení, ZSS trvajú lebo podľa doterajších skúseností práve takýto prijímatelia prinášajú nákazu ochorenia Covid-19 do ZSS.

Preto pokiaľ nezabráňime tomu, aby boli štatutári zariadení sociálnych služieb vystavovaní trestnému stíhaniu za to, že prijali do objektu prijímateľa bez negatívneho testu PCR, kým zabezpečíme, že pracovníci sociálnych služieb musia prísť v núdzovom stave do práce, kým nebudú mať ZSS dostatok OOPP pre zvýšený počet prijímateľov v karanténe a nedostanú financie na hygienický štandard, nemôžeme odporučiť našim členom akceptovať usmernenie Hlavného hygienika o prijímaní pacientov, ktorý prekonal ochorenie Covid- 19 bez záverečného PCR testu na prítomnosť SARS COV 2 a to napriek tomu, že podľa vedeckých kapacít je údajne takýto prijímateľ už neinfekčný.

Vyzývame a prosíme preto ministra zdravotníctva SR a ministra práce sociálnych vecí a rodiny SR, aby urýchlili naplnenie týchto požiadaviek čo najskôr. V opačnom prípade sa obávame, že na to môže doplatiť prijímateľ sociálnej služby – občan odkázaný na pomoc jedného aj druhého rezortu.

Všetci sa musíme spojiť a spoločným úsilím zabezpečiť odľahčenie nemocníc, ale zároveň aj zaručiť bezpečnosť v zariadeniach sociálnych služieb a tým aj ochranu zdravia a života prijímateľov a zamestnancov zariadení sociálnych služieb.

S úctou

Jozef Viskupič, predseda SK8

Richard Rybníček, predseda Únia mies Slovenska

Anna Ghannamová, predsedníčka APSS v SR

Lýdia Brichtová, štatutárka Nezávislej platformy SocioFórum

Vyššie menovaní zástupcovia zriaďovateľov sociálnych služieb potvrdili e-mailom súhlas so znením listu a podporili ho.

Bratislava 3. 11. 2020